

**ОДОБРИЛ,
МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ:**

ФИНАНСОВА ОБОСНОВКА

ОТНОСНО: Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № 11 от 30 октомври 2023 г. за структурата и организацията на дейността на съдебните центрове по медиация (точно наименование на проекта на акт)

1. Бюджет на първостепенен разпоредител с бюджет, който е засегнат от проекта на акт

Висш съдебен съвет

(При условие, че предложеният проект на акт засяга стойностни и натурални изменения в бюджетите и/или натуралните показатели на повече от един бюджет на първостепенен разпоредител с бюджет или на сметките за средства от Европейския съюз, се изписва наименованието на всеки от тях.)

2. Бюджет на второстепенен разпоредител с бюджет, който е засегнат от проекта на акт

Съдилищата на РБ

(При условие, че предложеният проект на акт води до изменения в бюджетите и/или натуралните показатели на второстепенните разпоредители с бюджет или на сметките за средства от Европейския съюз, се изписва наименованието на съответния бюджет на второстепенен разпоредител.)

3. Описание на дейностите, които произтичат от проекта на акт, и мотивите към всяка от тях

В бр. № 55 от 08.07.2025 г. е обнародван Закон за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс /ЗИД на ГПК/, който бе приет от 51-то Народно събрание и с който се въвежда **задължителна информационна среща за процедура по медиация, в случаите и при условията предвидени в закона**, с цел да се преодолее недоверието на гражданите към медиацията като алтернативен способ за разрешаване на спорове.

В чл. 25 от ЗМ е прието, че Висшият съдебен съвет урежда с наредба структурата, организацията и координирането на дейността на съдебните центрове по медиация и задълженията на координатора.

В § 16 от ПЗР на ЗИД на ГПК е предвидено задължение за Висшия съдебен съвет да приеме наредбите по чл. 25 от Закона за медиацията в едномесечен срок от влизането в сила на този закон.

Наредба № 11 от 30 октомври 2023 г. за структурата и организацията на дейността на съдебните центрове по медиация е издадена на основание чл. 84а от Закон за съдебната власт и е в сила към настоящия момент. По изложените съображения е необходимо същата да бъде приведена в съответствие с действащата нормативна уредба.

С предложения проект на Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № 11 от 30 октомври 2023 г. за структурата и организацията на дейността на съдебните центрове по медиация се правят изменения и допълнения в текстовете, касаещи

задълженията на координатора на съдебния център, както и събирането на информация и координирането на дейността на центровете, като същите са съобразени изцяло с въведената в ЗИД на ГПК информационна среща за процедура по медиация.

Най-съществената и значима дейност от реформата за въвеждането на задължителната информационна среща в процедура по медиация с оглед времеви и финансови ресурси е дейността по изграждането и материалното обезпечаване на съдебните центрове по медиация във всички районни съдилища /113 броя/ и окръжни съдилища /28 броя/, или общо 141 центъра. Изграждането на инфраструктурата от съдебни центрове е предвидено да бъде чрез осигуряване на материалната обезпеченост: ремонт и обзавеждане на съществуващи и новоизградени центрове, включително локални помещения във всички районни съдилища или др. обществени сгради с оглед облекчания достъп на гражданите. За материалното обезпечаване на помещенията е необходимо закупуването на компютърни конфигурации.

С оглед реализирането на тази реформа беше утвърдена в ПВУ инвестиция С10.15 „Подкрепа на въвеждането на задължителна съдебна медиация“.

С решение по Протокол № 3/02.02.2023 г., т. 17, ПВСС прие да се сключи оперативно споразумение с МФ, като на 07.04.2023 г., между Висшия съдебен съвет и Министерството на финансите беше подписано Оперативно споразумение № 34 за изпълнение на инвестиция С10.15 от ПВУ „Подкрепа на въвеждането на задължителна съдебна медиация“.

След влизане в сила на Закона за ратифициране на Изменението на Споразумението за финансиране по Механизма за възстановяване и устойчивост между Комисията и Република България /обн.ДВ, бр.108/30.12.2023 г./, са премахнати ключов етап 269 и цел 268 за инвестиция К10.И5 „Подкрепа за въвеждането на задължителна съдебна медиация“.

Особено важно се явява обстоятелството, че при създаване на проектното искане до МФ и ЕК във връзка с ПВУ, първоначалната идея на работната група от съдии и медиатори, които инициираха тази реформа, беше тя да се въведе за 4 пилотни съдилища- СГС/СРС, ОС/РС-Варна, ОС/РС-Пазарджик, ОС/РС-Перник. Съответно и бюджетът на инвестицията беше съобразен само с параметрите на тези четири съдебни района – изграждане на съдебни центрове и обучение на медиатори и съдии.

От страна на ВСС се предприеха действия за извършване на ремонтни дейности и обзавеждане на съдебните центрове.

Работата по изпълнението на тази дейност започна с функционален анализ за наличието, респ. липсата на помещения за медиация в съдебните сгради. С помощта на административните ръководители на съдилищата и координаторите бе извършен анализ, който показва, че има центрове за медиация, за които не могат да се намерят нужните помещения. По тази причина ВСС се обърна за съдействие към централната и местната власт за предоставяне на имоти – държавна и/или общинска собственост.

Въз основа на обобщената информация от областните управители, кметове на общини и председатели на съдилища, бе изготвен анализ – обобщение на вида и стойността на необходимите средства за строително – ремонтни дейности и за оборудване на помещенията, предназначени за медиационни центрове. Сборът от тези стойности надхвърля многократно размера на предвидените по проекта финансови средства, за което бе поискано допълнително целево финансиране и същото ни бе отказано от Министерство на финансите.

Поради ограничените средства по бюджета бяха осигурени средства за изграждането на съдебните центрове във всеки областен град, в който функционират районен съд и окръжен съд. След преглед на графици на насрочените съдебни

заседания се установи, че по места е наложително първоначално да бъдат използвани съдебни зали в районните съдилища. За някои районни съдилища, за които обективно е невъзможно да се ползват съдебни зали, бяха предвидени средства за ремонт и оборудване, а за други бяха предвидени само средства за оборудване.

Необходимо е да продължи дейността по изграждането и материалното обезпечаване на съдебни центрове по медиация във всички окръжни и районни съдилища.

4. Финансово въздействие върху държавния бюджет

Необходимите допълнителни средства за изграждането и материалното обезпечаването на съдебните центрове по медиация са в размер на 1 696 668 лв., като от тях 700 801 лв. са необходими през 2025 г., а 995 867 лв. – през 2026 г. Средствата ще бъдат използвани за доизграждане на инфраструктурата на съдебните центрове в страната, като се предвижда осъществяване на ремонтни дейности, обзавеждане и закупуване на компютърни конфигурации.

Разходът не е предвиден по бюджета на съдебната власт за 2025 г.

(Изброяват се и се остойностяват по години основните финансови въздействия върху държавния бюджет от изпълнението на проекта на акта, като се включват и мотиви, разчети и/или допусканията, при които са направени)

5. Правни въпроси и необходимост от промяна на други нормативни актове:

Проектът на акт не изисква промяна в нормативни актове.

(Посочва се дали предлаганият проект на акт изисква промени в други нормативни актове, като те се изброяват и мотивират)

Таблица № 1 “Разчет на средствата, необходими за финансиране на дейностите, които произтичат от проекта на акт, във връзка с т. 3”

/в хил. лв./

Дейности, произтичащи от проекта на акт	Разходи за първата година		Разходи за втората година		Разходи за третата година	
	Бюджетни средства	Средства от други източници*	Бюджетни средства	Средства от други източници*	Бюджетни средства	Средства от други източници*
Дейност № 1	700,801		995,867			
Дейност № 2						
Дейност № 3						
Дейност № ...						
Общо:	700,801		995,867			

* Забележка: Другите източници се посочват и остойностяват и поотделно.

Таблица №2 „Изменения по бюджета или бюджетите, произтичащи от предлагания проект на акт, във връзка с т. 4“

/в лева/

Показатели	Закон за Държавния бюджет за текущата бюджетна година	Произтичащи изменения за текущата бюджетна година	Произтичащи и изменения за следваща бюджетна година /п/	Произтичащи изменения за следваща бюджетна година / п+1/	Произтичащи изменения за следваща бюджетна година / п+2/
1	2	3	4	5	6
Общо по бюджета на съдебната власт					
I. Приходи, помощи и дарения	152 000 000				
II. Разходи	1 384 306 600	+ 700 801	+ 995 867		
Текущи разходи	1 338 836 600				
в т.ч. персонал	1 242 345 280				
Капиталови разходи	44 570 000	+ 700 801	+ 995 867		
III. А.Бюджетни взаимоотношения (трансфери) - НЕТО	1 214 306 600	+ 700 801	+ 995 867		
Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет	1 214 306 600	+ 700 801	+ 995 867		
Бюджетно взаимоотношение с други бюджетни организации					
Трансфери между бюджети и сметки за средствата от Европейския съюз					
III.Б Временни безлихвени заеми					
IV. Бюджетно салдо	18 000 000				
V. Операции в частта на финансирането	18 000 000				
Максимален размер на ангажиментите за разходи	260 091 500	+ 700 801	+ 995 867		
Максимален размер на новите задължения за разходи	138 223 800	+ 700 801	+ 995 867		
Щатни бройки	15 581				
Висш съдебен съвет					
I. Приходи, помощи и дарения					
II. Разходи	84 532 500	+ 700 801	+ 995 867		

Текущи разходи	45 888 730				
в т.ч. персонал	27 356 800				
Капиталови разходи	38 643 770	+ 700 801	+ 995 867		
III. А.Бюджетни взаимоотношения (трансфери)					
Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет					
Бюджетно взаимоотношение с други бюджетни организации					
Трансфери между бюджети и сметки за средствата от Европейския съюз					
III.Б Временни безлихвени заеми					
IV. Бюджетно салдо					
V. Операции в частта на финансирането					
Максимален размер на ангажиментите за разходи					
Максимален размер на новите задължения за разходи					
Щатни бройки	244				

Забележки:

* Бюджетните параметри за следващите години отразяват единствено промяната във връзка с прилагането на предложения проект на акт на база на закона за държавния бюджет за текущата бюджетна година по постоянни цени.

** В таблица 2 към така обособените показатели могат да се добавят допълнителни редове с оглед по-детайлно отразяване на въздействието на проекта на акт.

Изготвили: /n/

Е.Станишева – гл.експерт – юристконсулт в отдел «Съдебна карта и натовареност», дирекция «СКНСС»

В.Стефанова – гл.експерт в отдел «ФРА», дирекция «Бюджет и финанси» /n/

Съгласувал: /n/

М.Радкова – директор на дирекция «Бюджет и финанси»